

BUDDYZM

W roku 2018 Muzeum Manggha podejmuje temat buddyzmu, historycznej i kulturowej roli, jaką ten ważny ruch religijny i filozoficzny odegrał w krajach Dalekiego Wschodu, oraz jego wpływ na kulturę Zachodu.

Projekt *Buddyzm* to sześć wystaw, kilkanaście wykładów, sesja naukowa, pokazy filmów, spotkania, koncerty i opracowania kuratorskie. Tradycyjna sztuka japońska i tybetańska, współczesne interpretacje bud-dyzmu w formie japońskiego komiksu – mangi, czy w końcu najnowsze instalacje dwóch wybitnych japońskich artystek to tylko zapowiedź czegoś, czego nas wydarzeń w najbliższych miesiącach w Muzeum Manggha.

Serdecznie zapraszamy!

PROGRAM WYDARZEŃ

kwiecień–sierpień 2018

BUDDYZM

Patroni medialni / Media Patrons

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej
Museum of Japanese Art and Technology
ul. M. Konopnickiej 26, 30-302 Kraków
tel.: +48 12 267 27 03, faks: +48 12 267 40 79
www.manggha.pl, muzeum@manggha.pl

manggha

10 kwietnia 2018

godzina 18.00

Buddyzm jako etyczny i estetyczny wzór dla twórców kina japońskiego

Spotkanie i w ramach Specjalnej Edycji Akademii Kina Japońskiego, poświęconej buddyzmowi i inspiracjom w kinie Japonii i innych krajów Dalekiego Wschodu, których kulturę kinematograficzną wciąż stymlują buddyjskie egzystencjalne „dogowkazy”:

Wszystkim razem wykładem towarzyszyć będą pokazy fragmentów najważniejszych arcydzieł „kina buddyjskiego” Yasujiro Ozu i Akiry Kurosawy

Buddyzm stał się ideową domną kinematografii kraju kwitnącej Wiśni. To dzięki dziełom *Jidai-geki* i projektów *Hoku-nai* najważniejsza forma poetycka Kraju Wschodzącego Słońca, która później znalazła swoją transpozycję w filmowych arcydziełach Ozu, czy Kitano, stała się odbiciem buddyzjskiej estetyki.

ale buddyzm to także „współodczuwanie” drugiej istoty, pomoc potrzebującym. Ta głęboko etyczna postawa znalazła również swój wyraz w moralitach filmowych, tworzonych przez reżyserów kina japońskiego takich jak Mizoguchi, Kurosawa, Ozu, Kinoshita, Kobayashi, a zwłaszcza Kon Ichikawa, ale również w filmach reżyserów reprezentujących kinematografię indywidualnej aktywności mieszkańców Korei (Kim Ki-duk), Tajwanu (Edward Yang), Chin kontynentalnych (Kaike Chan), Hongkongu (Wong Kar-Wai), Tajlandii (Apichatpong Weerasethakul), „Buddyzm i ujęciu tajwańskiego reżysera Hou Hsiao-Hsiena, wielokrotnie odpowiadającemu się do estetycznych i etycznych motywów zacierających z buddyzmu – jest dla mieszkanca Złotego Kontynentu zyciowym drogowskazem. Nawet ci, którzy nie weszli do buddyzmu, a postępują właściwie, są buddystami”.

15 kwietnia 2018

godzina 11.00

Bajki i baśnie japońskie Wiśnie i kwiat lotosu

godzina 12.00

Wernisaż wystawy

Poznanie. Zapomnienie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich

Trudno znaleźć w kulturze japońskiej taką jej dziedzinę, na którą buddyzm nie wywarłby tak przemożnego wpływu.

Na wystawie prezentujemy najcenniejsze przykłady japońskiej sztuki buddyjskiej z kolekcji polskich, a wśród nich na szczególną uwagę zasługuje rzeźba: posąg przedstawiający buddów, bodhisattwów, bóstwa buddyjskiego panteonu oraz wybitnych mnichów. Te figury są materialnym wykładem buddyjskiej nauki, przemawiając do widza językiem symboli. Ważnym elementem wystawy jest malarstwo ukazujące m.in. mandale (jap. *mandara*) przedstawiające Czystą Ziemię Buddy Amidy oraz obrazy przyścisła-i-powitania (jap. *raigōzu*), na których Amida w otoczeniu orszaku bodhisattwów wychodzi na spotkanie swojego umiarkowanego wyznawcy. Nie mniej ważne są drzeworyty *ukiyo-e*, ukazujące japońskie społeczeństwo okresu Edo.

Przez kilka stuleci po narodzinach nowych form buddyzmu wpływał on mocno na główny nurt kultury. Czerpiąc dalej inspiracje z Chin, w sposób właściwy dla rodzimego geniuszu twórco przekształcał płynące stamtąd formy kultury, przyczyniając się do powstania wszystkich tych dziedzin sztuki, jakie kojarzą się z tradycyjną Japonią. Od rzeźby i malarstwa, przez Drogę Herbaty i kaligrafię, po poezję *haiku* i teatr *nō* – we wszystkich tych i w wielu innych zjawiskach kulturowych widać wpływy buddyzmu; często twórcy danych sztuk byli buddyjskimi duchownymi.

Wystawa prezentuje dzieła ze zbiorów polskich: Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie.

Scenariusz i aranżacja: Anna Król
Wystawa czynna do 26 sierpnia 2018

godzina 12.00

Wernisaż wystawy

Bogactwo umysłu. Skarby sztuki Himalajów

Wystawa stwarza rzadką okazję do obcowania z oryginalną sztuką Tybetu i Nepalu. W ramach wystawy *Bogactwo umysłu. Skarby sztuki Himalajów* zaprezentowanych zostanie ponad 100 unikalnych obiektów: posągów, taneł (malowideł na płótnie) oraz przedmiotów rytualnych, wypożyczonych od prywatnych kolekcjonerów, z ośrodków medytacyjnych i fundacji. Zgromadzone na ekspozycji dzieła charakteryzuje zarówno kunstowność wykonania, jak i zgodność z wymogami ikonograficznymi i ikonometrycznymi.

O prawdziwej wartości tych dzieł decyduje jednak głębokie znaczenie symboliczne, jakie mają one dla praktykujących buddyzm Diamentowej Drogi (Wadźrajany). Sztuka wywodząca się z tej wielowiekowej tradycji, która pozostaje żywa nie tylko na Wschodzie, ale rozwija się także na Zachodzie, jest bowiem ściśle związana z naukami o naturze umysłu i z praktyką medytacyjną.

Szczegółowy program wydarzeń towarzyszących dostępny jest na stronie www.skarbyhimalajow.pl.

Kuratorzy: Manfred Seegers, Eva Seegers, Stefanie Karrasch
Partnerzy wystawy: Buddhism Foundation Diamond Way, Fundacja Stupa House
Wystawa czynna do 27 maja 2018

godzina 12.00

Wernisaż wystawy

BUDDA 2.0 Manga. Komiks. Ilustracja

Wystawa *BUDDA 2.0* powstała jako odpowiedź na tragiczne wydarzenia z marca 2011 roku, gdy Japonię nawiedziło wielkie trzęsienie ziemi i tsunami. Projekt połączył japońskich autorów komiksów specjalizujących się w różnych dziedzinach: w powieściach dla młodzieży, thrillerach i romansach, w historiach o yakuzie, sporcie czy wielkich robotach. Pojawiają się tu starsi i współcześni twórcy, laureaci prestiżowych nagród Shōgakukan Manga i Kōdansha Manga. Wielu z nich zmierzyło się z taką tematyką po raz pierwszy, a efektem ich pracy jest zwariowany, eklektyczny zbiór ilustracji przedstawiających postacie z buddyjskiego – i nie tylko – panteonu.

Podczas gdy niektóre bóstwa ukazane są tu zgodnie z klasyczną ikonografią, przyjmując właściwe sobie pozycje i atrybuty, inne używają laptopów, noszą klapki i jedzą ramen. Bywają radosne, zamyślane, gniewne, przede wszystkim jednak – uważne i opiekuńcze. W tym niecodziennym, humorystycznym projekcie miejsce tradycyjnych przejawów sztuki buddyjskiej zajmuje forma na wskroś współczesna: manga. Autorzy bawią się stylem i konwencją, udowadniając, że w szczytnym celu żartować można nawet z samego Buddy.

Pomysłodawcą projektu jest założony specjalnie na tę okoliczność Komitet Organizacyjny Wystawy *Świat buddyjski według autorów komiksów* (*Mangaka ni yoru hotoke no sekaiten jikkōinkai*). Wystawa *BUDDA 2.0* to pierwsza zagraniczna odsłona tego przedsięwzięcia.

Kuratorka: Anna Śmiałek
Aranżacja: Masakazu Miyanaga
Wystawa czynna do 26 sierpnia 2018

godzina 12.00

Wernisaż wystawy

Tomoko Ishida. Musunde. Hiraite. Złóż dłonie. Otwórz dłonie

Muzeum Manggha po raz kolejny gości wybitną japońską artystkę Tomoko Ishide. Po raz pierwszy prezentowała ona swoją instalację w 2005 roku, w ramach wystawy zbiorowej *Współogród*, przedstawiającej prace współczesnych artystów polskich i japońskich.

Tomoko Ishida, która jest żoną buddyjskiego mnicha i na co dzień mieszka w świątyni zen w północno-wschodniej Japonii, uprawia sztukę na wskroś przeświątą myślą buddyjską. Tworzy unikatowe, efemeryczne instalacje ze skręconych wąskich pasków papieru zwanych *koyori*. Dla artystki liczy się nie tyle efekt czy trwałość dzieła, ile sam proces jego powstawania. Z pozoru żmudny i monotony, z czasem przekształca się w „zen” tworzenia, a pochodzący z różnych źródeł papier, pod jej palcami zmieniający się w dzieło sztuki, uosabia czas, myśli i uczucia ludzi, którzy się z nim stykają.

Instalacje Tomoko Ishidy często wypełniają całe pomieszczenie, tworząc cienie, które stają się ich częścią. W ten sposób światło i cień dodatkowo rozszerzają moc skromnego materiału, którym się autorka posługuje.

Artystka tak mówi o swojej pracy: „Większość ludzi tworzy sztukę po to, żeby żyć. Dla mnie jest to jedyny sposób, aby upewnić się, że żyję”.

Idea wystawy i aranżacja: Tomoko Ishida
Koordynacja: Wioletta Laskowska-Smoczynska
Wystawa czynna do 24 czerwca 2018

godzina 13.30

Spotkanie herbaciane – Wiosna

Prelekcja Szymona Bogusza *Buddyzm i droga herbaty*, pokaz ceremonii herbacianej oraz poczęstunek czarką herbaty przygotowany przez Stowarzyszenie Chadō Urasenke Tankōkai

godzina 15.00

Pokaz filmu

Hannah. Nieznana historia buddyzmu

w reżyserii Marty György-Kessler i Adama Penny'ego

16 kwietnia 2018, w godzinach 9.00–18.00 Oblicza sztuki buddyjskiej

Sesja naukowa przygotowana we współpracy z Instytutem Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ

Program:

9.30–10.00

Krzysztof Kosior – *Buddharupa w therawadzie*

10.00–10.30

Krzysztof Jakubczak – *Podsumowanie sporu o anikoniczność wczesnej sztuki buddyjskiej*

10.45–11.15

Agnieszka Helman-Ważny – *Sztuka iluminacji w ksiązkach tybetańskich*

11.15–11.45

Agata Bareja-Starzyńska – *Cam – buddyjski taniec rytualny w relacji z Mongolii prof. W. Kotwicza z 1912 roku*

12.00–12.30

Jakub Zamorski – *„Król Dizang” i „pan Jizō”. Kilka uwag o „sinizacji” i „japonizacji” buddyzmu na przykładzie przedstawień bodhisattwy Kṣiṭigarbhy.*

12.30–13.00

Anna Wójcik – *„Trzech śmiejących się...” – słów kilka o jedności nauk i sztuk*

14.00–14.30

Elvira Eevr Djaltchinova-Malec – *Podróż do wyzwolenia, czyli tam i z powrotem*

14.30–15.00

Ewa Kamińska – *Rola kaligrafii i malarstwa tuszowego w buddyzmie zen*

15.15–15.45

Anna Zalewska – *Japońska poezja buddyjska – „pieśni drogi”, „pieśni na stopach Buddy” i inne*

15.45–16.15

Urszula Mach-Bryson – *Japońska sztuka buddyjska: Mandala Taima*

16.30–17.00

Maciej Kanert – *Strażnik / opiekun / zbawiciel – funkcje rzeźby buddyjskiej w Japonii*

17.00–17.30

Anna Król – *Buddyzm i sztuka współczesna*

17.30–18.00

Anna Maria Piskorska, Jarosław Zapart – *Kino buddyjskie? Trzy wizje przekładu idei buddyjskich na język filmu*

Kurator sesji: dr Krzysztof Jakubczak

21 kwietnia, godzina 12.00 Dzień Wolnej Sztuki w Muzeum Manggha

22 kwietnia 2018

godzina 10.30

Warsztaty edukacyjne dla dzieci i rodziców

Wokół mandali

Obowiązują zapisy

godzina 12.00

Oprowadzanie kuratorskie po wystawach *Poznanie. Zapomnienie. Przebudzenie. Japońska sztuka buddyjska z kolekcji polskich oraz Bogactwo umysłu. Skarby sztuki Himalajów*

godzina 16.00

Koncert muzyki koreańskiej

Pansori – tradycyjny śpiew koreański

Występują:

Youngji Oh – pansori (tradycyjny śpiew koreański),

perkusja

Modern Ensemble (Korea Południowa)

Yunsuk Eom – gayageum

Hyunsuk Eom – haegeum

W programie:

Dohun Lee, *Mong Il* na głos żeński (2017–2018)“

Hyewon Lee, *Nowy utwór* na gayageum (2018)“

Hwang Hye-Jeong, *Now I Can Smell the Roses* na głos żeński, haegeum i gayageum (2018)“

Yoon Shin, *The Great King Denied to Die* na głos solo, perkusję i gayageum (2018)“

Haegeum / Hyunsuk Eom, *Utwór* na sanjo haegeum“

Pansori / Youngji Oh Pansori, *Simcheongga* – tradycyjna

pieśń koreańska“

godzina 19.00

Występują:

Youngji Oh – pansori (tradycyjny śpiew koreański)

Modern Ensemble (Korea Południowa)

Yunsuk Eom – gayageum

Hyunsuk Eom – haegeum

Jihye Kim – skrzypce

Soyeon Lim – fortepian

David F. Rafferty (USA) – elektronika

W programie:

Hyewon Lee, *Voice* na głos żeński i fortepian (2018)“

David F. Rafferty, *Alpha* na skrzypce, fortepian i elektronikę (2018)“

Eunsil Kwon, *Mimesis II* na gayageum i skrzypce (2018)“

Jeongyeon Lee, *Tick tock, tick tock: A Master of Time II* na haegeum, gayageum i fortepian (2018)“

Kompozytor krakowski, *Nowy utwór* na skrzypce i fortepian (2018)“

Dohun Lee, *Minifiction II* na głos żeński, haegeum,

gayageum, skrzypce i fortepian (2017–2018)“

“prawykonanie światowe

“prawykonanie polskie

Koncert zorganizowany na zamknięcie 30. Międzynarodowego Festiwalu Kompozytorów Krakowskich

